

Stadsbeek Enschede moet wateroverlast verhelpen

De wijken Pathmos en Stadsveld liggen aan de voet van een stuwwal, aan de rand van het centrum van Enschede. De bewoners ervaren veel wateroverlast. Na harde regenbuien lopen straten onder water. Daarnaast staat het grondwater hoog met natte kruipruimtes en optrekkend vocht tot gevolg. De gemeente verzong een aanpak voor de veelomvattende problematiek: het project Stadsbeek.

De gemeente Enschede wil de wateroverlast aanpakken. Om de problemen aan te pakken, is een geïntegreerde visie ontwikkeld. Er is een combinatie van maatregelen nodig. Zo gaat de gemeente Enschede drainage, berging en een nieuwe beek aanleggen, de Stadsbeek. Deze beek loopt door de wijk. Via deze nieuwe beek kunnen het hemelwater en het drainagewater worden afgevoerd.

Ambities

In de watervisie van Enschede zijn ambities opgenomen om de waterproblemen aan te pakken. Hierbij wordt ingezet op afkoppelen, daar waar het kan. Indien mogelijk wordt het regenwater vastgehouden in het gebied, om het vervolgens af te wateren en te infiltreren via beken, wadi's of vijvers. Daarnaast is een belangrijke ambitie om de beleving van de groene en blauwe kwaliteit in Enschede te versterken door water zichtbaar te maken. Door bewust ruimte te maken voor water

IN 'T KORT - De Stadsbeek

Enschede pakt grond- en hemelwaterproblemen aan met een beek

Drainage- en regenwater worden afgevoerd via deze Stadsbeek

Overtollig water wordt tijdelijk vastgehouden en dan vertraagd afgevoerd

Leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid krijgen zo een impuls

De loop van de Stadsbeek, de ontvangst van het drainwater met een lagere grondwaterstand tot gevolg.

ontstaan er kansen voor flora en fauna en een rijke ecologie. De buitenruimte wordt zoveel mogelijk benut voor het opvangen van extreme regenbuien (waterberging) en om bij warme perioden de stad te verkoelen. Op het gebied van duurzaamheid wil de gemeente graag de gevolgen van het veranderende klimaat proberen te verminderen (klimaatadaptatie) en voorkomen dat het klimaat nog verder verandert (klimaatmitigatie).

Het ontstaan

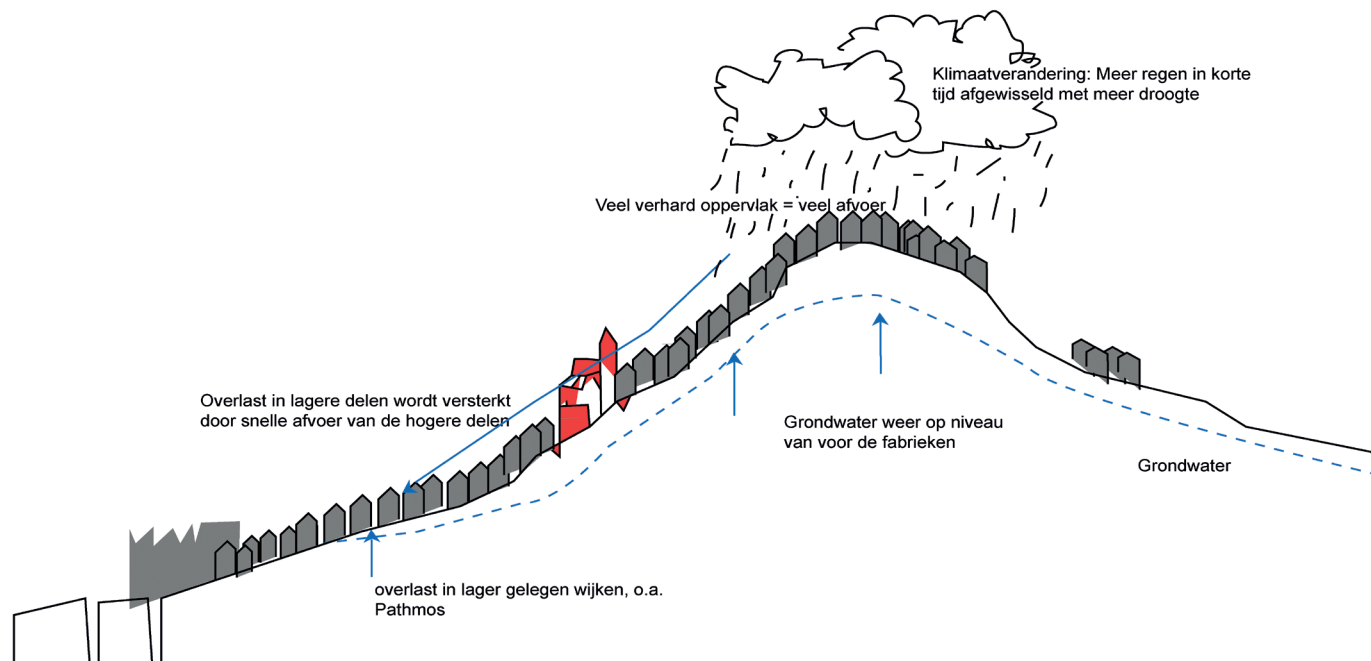
Vroeger werden regenwater en grondwater via allerlei beekjes afgevoerd. Met de ontwikkeling van Enschede zijn in het verleden veel van deze

beekjes verdwenen. Door de Enschedese textielindustrie werd veel grondwater gebruikt, waardoor het grondwaterpeil fors werd verlaagd.

Locaties waar in het (verre) verleden hoge grondwaterstanden voorkwamen, kregen lage grondwaterpeilen en leken geschikt voor woningbouw. Nu de textielindustrie is verdwenen, zijn de grondwaterstanden weer terug op hun oude niveau. Er zijn echter geen beken meer om het grondwater af te voeren. Door het ontbreken van beken en een bodem die niet goed waterdoorlatend is, is het grondwater bij veel woningen gestegen tot in de kruipruimtes. In combinatie met de bouwkundige

Overtollig hemelwater zorgt voor overlast.

De tekening laat zien hoe de problemen zijn ontstaan.

staat van de woningen (oudere woningen met houten vloeren), levert dit op veel percelen problemen op. Dit grondwaterprobleem speelt in Pathmos en Stadsveld. De aanpak van grondwater op particulier terrein is formeel de verantwoordelijkheid van de eigenaar. Op basis van structurele aard en doelmatigheidsafweging kan de gemeente ook maatregelen treffen. Dat doet de gemeente Enschede in dit geval in Pathmos en Stadsveld. Daarnaast is in deze wijken ook regelmatig overlast door hevige buien: soms staan straten blank. Het gebied is dichtbebouwd. Er is sprake van veel verhard oppervlak. De huidige riolering is niet berekend op de afvoer van grote hoeveelheden regenwater. Daarnaast stroomt tijdens hevige buien ook veel water uit andere, hoger gelegen wijken naar Pathmos en Stadsveld.

Project Stadsbeek

Met het project Stadsbeek gaat de gemeente de problemen aanpakken en de ambities waarmaken! Hiervoor zal in Pathmos en Stadsveld waar het kan worden afgekoppeld, drainage worden aangelegd om de grondwaterstand te verlagen, zal de Stadsbeek worden aangelegd om hemel- en drainagewater af te voeren en wordt gezocht naar ruimte voor berging in de openbare ruimte. Daar kan water bij hevige regenval tijdelijk worden vastgehouden en vervolgens vertraagd worden afgevoerd naar de Stadsbeek. Door de aanleg van de Stadsbeek kan regenwater direct bovengronds worden afgevoerd waardoor de riolering wordt ontlast. Daarnaast biedt de Stadsbeek een oplossing voor wateroverlastsituaties (water- op-straat) en grondwateroverlast. Drainagewater en het regenwater worden via

de Stadsbeek afgevoerd naar een bestaande beek gelegen aan de rand van Enschede (de Usselerstroom). Op deze wijze wordt het grondwaterpeil voldoende verlaagd, en zet de gemeente een belangrijke stap in het verbeteren van de leefomgeving van haar inwoners. Samen met Wareco is voor Pathmos en Stadsveld een masterplan Water opgesteld waarin de keuzes voor het ontwerp van de Stadsbeek, de drainage en de afkoppelvoorzieningen integraal zijn opgenomen. In de volgende uitgave van Land+Water wordt nader ingegaan op dit masterplan en de wijze van afkoppelen en draineren. De Stadsbeek wordt samen met de bewoners ontworpen. Hierbij is veel aandacht voor de inpasbaarheid van de beek en het groen langs de beek. Zo wordt samen met de bewoners gewerkt aan het verbeteren van de eigen leefomgeving. Ook zal de Stadsbeek als groen-blauwe structuur een goede bijdrage leveren aan het vergroten van de biodiversiteit in de stad. De Stadsbeek maakt het ten slotte ook mogelijk beter te kunnen inspelen op de gevolgen van klimaatverandering.

Hoe verder?

Gestart wordt in het laagste deel, in de wijken Pathmos en Stadsveld. De Stadsbeek voert voor deze wijken het grondwater en hemelwater af. In de toekomst wil de gemeente de beek nog verder doortrekken naar het centrum om daar ook knelpunten op te lossen. In de komende 20 tot 40 jaar ontstaat zo een groen-blauwe structuur naar het centrum van Enschede. Ook bij de realisatie van deze volgende fasen worden bewoners en partners betrokken om de ambities van de gemeente Enschede voor een duurzame en klimaatbestendige stad te realiseren!

Sylvia Schot is werkzaam bij de gemeente Enschede; Johan Bouma werkt bij Wareco Ingenieurs in Deventer.

Bewoners van de wijken zijn betrokken bij de oplossingen van het (grond)waterprobleem in de stad.